

Dobrovska potica na sejmu Alpe-Adria

Na dobro obiskanem sejmu Alpe-Adria, ki so ga pripravili v drugi polovici marca na Gospodarskem razstavišču, se je med drugimi letos predstavil tudi Aktiv kmečkih žena Polhograjskih dolomitov. V prvem nadstopju Hale B so dekleta z Dobrove in okoliških vasi predstavile najrazličnejše kmečke priboljške, ki sodijo že v »železni repertoar« prazničnih jedi. Na lepo urejeni stojnici z izvirnimi kmečkimi okraski, se je denimo ponujala orehova potica, pa domači rezanci, krljci, razna peciva, pletenke, krofi in domači kruh, ki so ga dekleta pekla v pravi domači pečici. Poslastice so bile naprodaj le v ponedeljek, 20. in v torek, 21. marca, kolikor je imel aktiv odprto svojo stojnico, potem pa so stojnico zasedli drugi.

»Zdaj še ne bi mogla reči, po čem ljudje najbolj sprašujejo,« nam je dopoldne prvega dne sejma povedala Marija Bizjan s Šujice, ki je »dežurala« za stojnico. »Je še prezgodaj. Glavni naval bo šele popoldne. Zato je zdaj vse skupaj še bolj paša za oči.«

Cene razstavljenih kmečkih dobrot so bile nekeje na ravni cen podobnih izdelkov iz mestnih pekarn. Za hlebec domačega kruha je bilo denimo treba odšteti devetsto starih tisočakov, za več kot dva kilograma težko orehovo potico pa enajst in pol starih milijonov (»je pa takšna, da je dve družini ne poješa za Veliko noč«, kot jo je pohvalila ena od Brezničank). Vendar pa so bile vse te poslastice gotovo še pod ceno, saj je šlo za pristno domače in ne industrijsko delo.

»Pekle smo vso nedeljo,« ni mogla prikriti vložnega truda Angela Remškar iz Brezja. »Dopoldne za potico, popoldne pa še za kruh. Sama sem nekaj peciva pekla že tudi v petek in soboto. Vse seveda v domači pečici. Od potic pa sem v glavnem delala orehovo, makovo in sirovo.«

Za Aktiv kmečkih žena Polhograjskih dolomitov, ki šteje že nekaj sto članic, to ni bil prvi javni nastop. Svoje izdelke so pred tem že ponujale tudi na novoletnem (kramarskem) sejmu v Ljubljani in na Kmečki ohceti. Dekleta, skromna kot so, o tem pravijo lakonično: »Prav je, da tudi javno malo pokažemo, kaj znamo.«

BRANKO VRHOVEC

Prehod čez reko med NOB smo posneli v Lipah, na kraju, kjer je bil med vojno skrivni prehod čez reko, o čemer nam je podrobno pripovedoval oče našega čolnarja, Florijana Škraba.

Foto: Ljubo Struna

Film: Odtisi v Barju

Pred dvema letoma, ko smo startali s snemanjem filma o Ljubljanskem barju, smo bralce Naše komune seznanili z avtorjem in nekaterimi ustvarjalci filma. Sedaj, ko je izdelana prva kopija filma moramo vsekakor omeniti prispevek renomiranega snemalca Janeza Verovška, ki je posnel ključne kadre filma. Prav ti kadri dajejo filmu svojski čar. Za montažo posnetega materiala je poskrbel Lidija Repolusk. Za izbor glasbe in montažo zvoka je deležen mnogih pohval Janez Bricej, ki je skupaj s tonskim mojstrom Jožetom Trtnikom poskrbel za odlično zvočno opremo. Tu bi se želeli posebej zahvaliti Daretu Šeretu iz Prirodoslovnega muzeja v Ljubljani, ki nam je omogočil, da smo zvočni del obogatili z glasovi močvirskih ptic. Milena Kumer pa je prispevala svoje bogate izkušnje pri oblikovanju kostimov.

Posebej moramo omeniti še mnoge, ki so nam pri snemanju priskočili na pomoč. Že pred tem smo omenili dragoceno pomoč domačinov iz Podpeči in Gorčice. Zelo se je angažiral Franc Paisar iz Bevk, ki je pripravil ekipo domačinov in poskrbel za pripravo primernega terena, kjer smo posneli prizore rezanja šote. Pri Kajak-kanu klubu Ljubljana so nam za dalj časa odstopili večji kanu, za kar se Slapniku in Pintarju posebej zahvaljujemo. Ko smo snemali noč na Ljubljani, je ladjo Julijo vodil tovariš Kačar. Starinski čoln, kakršni so vozili po Ljubljani v preteklem stoletju, je vozil domačin iz Lip Florijan Škraba. Svoje čolnarske sposobnosti je dokazal tudi Matija Rogelj iz Podpeči. Pri njem smo bili vedno dobrodošli in

Film Odtisi v Barju režiserja Borisa Višnovca, s snemanja v Bevkah, rezanje šote

brez skrbi hranili opremo in čoln. Tudi članki, ki so se pojavili ob snemanju v Naši komuni so nam mnogokrat olajšali predstavljanje na terenu, za kar se urednici Naše komune posebej zahvaljujemo.

Ker je snemanje filma trajalo dalj časa, kot je običajno za kratki film, so nam skopnela sredstva s katerimi smo štartali. Zato smo se obrnili na pomoč na nekatere delovne kolektive, ki so nam omogočili dokončanje filma in izdelavo kopij. Razumevanje so pokazali tako v viški občini kot tudi nekateri vrhniški kolektivi. O tem morda kdaj drugič. Vsem pa se za razumevanje in pomoč iskreno zahvaljujemo.

Boris Višnovac

IZ LETNEGA ZBORA VIŠKIH GASILCEV

Gasilske aktivnosti moramo bolj popularizirati

Občinska gasilska zveza VIČ-RUDNIK združuje 57 gasilskih društev in imajo skoraj 2500 operativnih članov. Na svojem letnem občnem zboru je ob prisotnosti predstavnikov gasilskih in družbenopolitičnih organizacij analizirala svoje delo in ponovno dokazala, da je 120. letna tradicija gasilstva na Slovenskem močno ukoreninjena tudi v naši občini.

Poročilo o delu preteklega leta nam pove, da posamezna društva delujejo v okviru svojih možnosti, ki so delno podprta tudi s finančnimi sredstvi OGZ in z izredno prizadevnostjo domačih gasilcev. OGZ je sofinancirala gradnjo in adaptacijo 32 gasilskih domov, nabavljena so bila štiri orodna vozila TAM 80 T, gasilska motorna črpalka, ročne UKV radijske postaje itd. Tudi izobraževanju je bil dan poseben poudarek, saj je 170 slušateljev opravilo izpit za strojnika, medtem ko je bil odziv za ostale tečaje slabši. Vzrok za izpad dodatnega izobraževanja, še posebno po specialnostih za posamezna področja, ki jih zahteva nov čas je nujno potreben, zato bo morala komisija za strokovno vzgojo in izobraževanje bolj aktivno pristopiti k delu, še posebno za to, kar je bilo sklenjeno, da so finančna sredstva za izobraževanje zagotovljena.

Občinskega tekmovanja so se viški gasilci udeležili zelo množično, saj je na pionirskem tekmovanju sodelovalo 47 ekip, na članskem in mladinskem pa 53 ekip. Še vedno pa je velik problem vključevanje ženske mladine in žena.

Delo z mladimi je osrednja naloga vsakega gasilskega društva, vendar mora to potekati v skladu z interesi mladih, ki opredeljujejo mesto, vlogo in naloge gasilske organizacije. Čeprav je v naši občini 1074 članov gasilskega podmladka do 18 leta starosti, pa žal OGZ še ni pristopila

k ustanjavanju pionirskih društev MLADI GASILEC in krožkov v osnovnih šolah. Vsebinska teh, naj bi bila v oblikovanju otrokove osebnosti in navad pri spoznavanju nevarnosti požarov in njihovem preprečevanju.

Na področju preventive in propagande so bile izrečene kritike o premajhni popularizaciji gasilskih aktivnosti, ki so množična, in imajo izredno velik preventivni pomen, čeprav je tudi res, da sami gasilci težje primejo za pero kot pa za gasilsko orodje. V naši občini je bilo lansko leto 74 intervencij pri katerih je sodelovalo v 51 akcijah Poklicna gasilska brigada, v sodelovanju z gasilskimi društvi pa je gasilska brigada sodelovala še v 6 akcijah. Gasilska društva pa so sama opravila 17 intervencij in v sušnem obdobju dovažala pitno vodo ogroženim predelom.

Memorial Jerneja Čertanca
Letošnje leto bo izredno pomembno, saj poteka 120 let gasilstva na Slovenskem, 40 let Gasilske zveze Slovenije in 20 let od ustanovitve gasilskega muzeja v Metliki.

Program proslav je delaven in bo osredotočen na izobraževalno-preventivno področje, tekmovanja in osrednjo proslavo v Metliki. Viški gasilci pa so soglasno sprejeli predlog Gasilskega društva Vič, da v spomin na dolgoletnega predsednika in organizatorja Jerneja Čertanca **poimenujejo vsakoletno občinsko pionirsko tekmovanje v »Memorial Jerneja Čertanca«**. Vsem občanom, ki kakorkoli sodelujejo z gasilci pa ponovimo misel STAROSTE slovenskih gasilcev Frana Barleta, ki je dejal:

»Gasilca ne dela blesteči krog, temveč čut ljubezni do človeštva, čut ljubezni do bližnjega, čut ljubezni do naroda in do svoje domovine!«
ANDREJ PROSEN

Uspehi in razmišljanja GD Vič

Po dolgoletni tradiciji imajo gasilci GD Vič prvi v naši občini svoj občni zbor. Tudi letos so se zbrali 14. januarja.

Občni zbor gasilcev je vedno nekakšen »krajevni praznik« posebno zato, ker so gasilci, aktivni ne samo na svojem področju, ampak dajejo delavni utrip tudi ostalim dejavnikom v krajevni skupnosti.

Požarni okoliš viških gasilcev je velik, saj obsega kar pet krajevnih skupnosti in je res škoda, da so se občnega zbora udeležili le predstavniki KS Vič, čeprav so bile tudi ostale KS vabljene (Stane Sever, Malči Belič, Rožna dolina, Milan Česnik).

Predsednik društva Jože Lesar je v svojem poročilu o delu v preteklem letu nanizal vrsto kritičnih pripomb, pa tudi pohval, posebno pionirjem, ki so osvojili prvo mesto na občinskem tekmovanju in mladi članski desetine, ki bo nadaljevala 118. letno tradicijo viških gasilcev.

Poročilo predsednika pa se ni omejilo samo na delo društva, ampak je zajemalo tudi širše razsežnosti, ki so pomembne za delovanje slovenskih gasilcev. Temu se ni čuditi, saj so prav iz vrst viškega društva izšli možje, ki so imeli in še imajo pomembno vlogo v slovenskem in jugoslovanskem gasilstvu (Janes Gasper, Milan Robežnik, Jernej Čertanc, prof. dr. Branko Božič, Franci Pance, dipl. iur., ing. Franc Sever).

Kongres slovenskih gasilcev v Celju, ki je bil lansko leto, je dal osnove za nadaljnje delo društev in sprejel sklepe, ki so zelo pomembni za razvoj gasilstva. Jože Lesar je zato poudaril, da se morajo tudi gasilci prilagoditi težkim družbenim razmeram, v katerih se

nahaja društva. Pri tem je ugotovil, da je prišel čas, da se sistemsko zbiranje finančnih sredstev preko SIS mora dograjevati in konkretno predlagal spremembe, ki naj bi zmanjšale stroške delovanja SIS in istočasno povečale njeno funkcioniranje.

Zanimanje za prostovoljno gasilstvo v mestnih predelih upada, kljub naporom, da se v to humano organizacijo vključijo čimveč občanov.

S pionirskimi in mladinskimi kadri sicer niso večje težave, nastopijo pa, kot ta populacija prične obiskovati srednje šole in fakultete.

Gasilci poznajo samo delo in resnično samoupravno skrbijo za svoje domove, orodje in opremo. Kadrovske se dopolnjujejo, zato je prav, da se tem ljudem da tudi nekaj ugodnosti. Člani gasilske organizacije, ki so odslužili vojaški rok in imajo vojne razporede, naj bi se prerazporedilo v gasilske enote CZ v KS. S tem bi te enote dobile mlad in strokovno usposobljen kader. Prav tako je bilo predlagano, da je nujno rešiti problem okrog plačila 100 odstotnega nadomestila dohodka v času zadržanosti z dela zaradi poškodbe povzročene v gasilski akciji ali zadržanosti z dela v času vaj, tekmovanj in izobraževanja.

Tudi za društva so bile predlagane določene ugodnosti, saj je v občini Vič-Rudnik 55 gasilskih društev in je že vprašljivo financiranje redne dejavnosti.

Razprava na poročilo predsednika je dala vrsto nadaljnjih razmišljanj, v tej smeri, vendar z osnovno predpostavko, da so predlogi sila aktualni, vendar fazno rešljivi.

Odnosi med CZ v KS in gasilci so dobri, vendar samo tam, kjer je zato interes s strani KS. Bistveno

pri tem je, kako se gasilska oprema ZC uporablja oziroma zakaj se ta v nekaterih KS hrani v skladiščih, namesto, da bi se nahajala v gasilskih domovih, se redno vzdrževala in tudi koristila.

Veliko pozornosti je bilo namenjeno izobraževanju, ki je osnova za razvoj gasilstva, posebno sedaj, ko imajo slovenski gasilci svoj izobraževalno-rekreativni center na Travnju Gori. Finančna sredstva za izobraževanje morajo biti zagotovljena za vse programe, ki jih je pripravila Republiška gasilska zveza.

Enoglasno je bil sprejet tudi predlog Upravnega odbora, da GD Vič pristopa k »Odboru za človekove pravice«. V obrazložitvi je bilo navedeno, da so gasilci humana – društvena organizacija in se kot taka mora biti tudi za človekove pravice, saj je v Sloveniji preko 120.000 članov.

Svečano so bila nato podeljena priznanja za 50. letno gasilsko službo v društvu prof. dr. Branku Božiču, Francu Tomcu, Marjanu Sojenju in Gabrijelu Sojerju, štirim članom za 30 let in 14 mladim članom, ki so uspešno opravili izpit za gasilca.

Občni zbor je vsekakor pokazal, da je gasilska organizacija močno ukoreninjena med občani. Društvo bo leta 1991 proslavljalo že 120-letnico svojega obstoja, zato viški gasilci želijo, da bi to obletnico proslavljali delovno, posebno na preventivnem področju in tako dvignili raven požarnovarnostne kulture občanov, saj preko 70 odstotkov požarov povzroči človekova malomarnost.

Delovni predsednik ing. Franc Sever je ob zaključku strnil vsebino razprav, ki bodo posredovane Občinski gasilski zvezi in predlagal, da se v spomin na dolgoletnega častnega člana Čertanca Jerneja vsakoletno občinsko pionirsko tekmovanje poimenuje v »memorial Jerneja Čertanca«.

ANDREJ PROSEN

Počastitev dneva žena na Brezovici

V ponedeljek, 6. marca so učenci osnovne šole Brezovica izvedli telesno-vzgojno prireditve v počastitev dneva žena. Prireditve, ki sta si jo zamislila in zrežirala Anka in Jani Kuncič, učiteljca na tej šoli, je bila nekaj posebnega – lepo izvedena in toplo sprejeta pri gledalcih.

V športnem programu in ritmičnih pleših je sodelovalo 120 učencev. Učenci posameznih razredov so obdarili svoje matere z izdelki, ki so jih sami naredili v šoli. Tudi to je dalo prireditvi svoj čar.

Prireditve, ki je bila v šolski telovadnici in je trajala 45 minut, se je udeležilo veliko število ljudi, nad 250 krajanov.

TONE SLOBODNIK

Nastanek in pomen dneva žena – mater

Bilo je tako skromno, preprosto, enkratno, nepozabno, slovensko. Dogajalo se je v krajevni skupnosti Malči Belič 8. marca 1989. Ni nas bilo veliko. Toda dovolj, da smo se spomnili nastanka in pomena dneva žena – mater. Zaradi težke gospodarske krize so bile na tem srečanju združene vse družbenopolitične organizacije s svojimi predstavniki ter člani izvršne odbora in predsedniki komisij Združenja borcev NOV naše krajevne skupnosti.

Medtem ko so spomini prešli v presojo posameznikov, je Martin Rojko vsem navzočim prikazal pomlad, pa tudi jesen: cvetje, rože, okrasno grmičevje, gozdove, skratka življenje rastlin, kamnov, rek, jezer, slapov, ki se pozimi spremenijo v umetniške stvaritve, ki se jim čudi človeški um.

Ves ta ogled življenja prečudovite narave od Jalovca do Plitvičkih jezer, lahko bi bil tudi po kateri drugi poti, je bil komentiran in je trajal eno uro.

In ko smo pospravljali projektor, platno in diapozitive, je Martin povedal, da je teh nekaj minut združitve z večno naravo podaril ženam – materam – borkam namesto minljivega cvetja.

Če v naši organizaciji Združenja borcev ne bi bilo tako pridnih odbornikov in tako požrtvovalnih odbornic, ki so pripravljene izvršiti potrebne naloge vsak čas, bi zagotovo nobena akcija ne bila izvršena, je dodal predsednik Milan Petelin. Zato je vse vredno javno pohvaliti.

Dogovorili smo se, da bomo v letošnjem letu organizirali srečanje v obliki piknika v naravi v povezavi z vsemi družbenopolitičnimi organizacijami naše krajevne skupnosti. To bi bilo cenejše, manj utrujejoče in številčnejše. Upamo, da bomo ta dogovor tudi uresničili.

ZVONE GRČAR